

NARODNO SLOVO

Vlasnik-izdavač: za Jugoslavensko nakladno i štamparsko društvo s. o. j. u osnivanju u Šibeniku, glavni i odgovorni urednik: Milivoj Grubljić. Adr. ured. i uprave: Ul. A. Vrančića 98. II. kat.

„Narodno Slovo“ izlazi:
Srijedom, Petkom i Nedjeljom.

Mjesečna pretplata:
Za Jugoslaviju 20 Din. - Za strane zemlje 30 Din
Oglaši po cijeniku. — Rukopisi se ne vraćaju.

Broj 22.

Srijeda 27 travnja 1932.

God. I.

BANKE I KARTELI

Pored Narodne skupštine, problemu razduženja seljaka, imali bi posvetiti jednaku pažnju i svi ostali krugovi. Oni, koji su svjesni težine aktivnosti i radnih sposobnosti seljaka, imali bi biti svijesni i toga, da bez razduženja seljaka, ne može da bude ni govora o obnovi ne samo privrednog, nego ni nacionalno-kulturnog života svekolikog naroda. O seljaku ovisimo mi svi; u njegovom blagostanju, blagostanje je cjeline i obratno. Kad je Kr. Vlada, u najboljoj namjeri da spasi seljaka od konačne propasti, odlučila se da podnese Narodnom prestavnici projekt zakona o zaštiti zemljoradnika, protiv zakona, bila je pokrenuta jedna vrlo vješto organizovana akcija i to sa strane onih, koji su najviše doprinijeli, odnosno skrivili prezaduženje i osiromašenje seljaka.

Udruženje novčanih zavoda, našlo je za shodno da uputi jedan memorandum svim mjerodavnim faktorima, dokazujući da kad bi se provedlo sve ono što spomenuto zakon predlaže i predviđa, da bi to značilo krah banaka. Koliko je neozbiljan pa i držak taj memorandum, najbolje se vidi iz toga što pored ostalega, pokušava da opravda kamatu stopu, koja je godišnje iznosila jednu trećinu pozajmljene glavnice, dakle kamatu stopu, kakvu historija privrede nije zabilježila. Inače je memorandum nezgodan i zato, što otkriva nepoznavanje pravoga stanja stvari u kome se cjelokupna poljoprivreda nalazi i što potkušava da to stanje prikaže u sasma drugoj boji nego što je ono stvarno. Banke n. pr. sa zelenaskim kamatinjakom, ne mogu reflektirati na to, da im se priznade istinska zasluga za realno promicanje i unapređenje našeg ekonomskog, a time i općeg života. One su pored seljaka, upropastile i trgovca, i industrijalca i obrtnika. Privatnog pa i državnog namještenika. U jednu riječ svakog onoga, koji je bio primoran da se za svoju nesreću posluži kreditima takovih banaka i da za posudeni novac plaća kamate od 30 pa čak i 40 po sto. Dok je kamatna stopa bila na horennoj visini, dotle su te iste banke, pored kreditiranja seljaka, obrtnika i trgovca, vodile svakovrsne špekulativne poslove. Bavile su se i onim poslovima, koji nisu dozvoljeni a ni uobičajeni kod ozbiljnih zavoda. Zato krah velikog dijela banaka, krah koji je grdno oštetio mnoge ulagače, samo je posljedica one špekulativne i poslovne pustolovine, koja je asorbirala veliki dio kapitala takovih banaka. Ako je koja banka i nastradala uslijed kreditiranja svojih klijenata, takovi klijenti bili su obično ili članovi upravnog odbora dotične banke ili pak prijatelji istih. Biti prijatelj jednog ban-

kovnog direktora, značilo je mnogo. Mnogo više nego imati posjed u nekretninama.

Stupanjem na snagu Zakona o zaštiti seljaka, učinjeno je ipak nešto što ovaj momenat nalaže. S obzirom na to, da spomenuti zakon predviđa i odredene mjere i postupak za slučaj da pojedini novčani zavodi dodu u privremene teškoće plaćanja uslijed poremećenja kreditnih odnosa izazvanih bilo općom kreditnom krizom, bilo neobičnim i prekomjernim dizanjem uloga, jasno je da se ovo tumačenje zakona o zaštiti seljaka odnosi i na zaštitu novčanih zavoda. Nadati se je, da zakon o zaštiti neće ostati bez efekta i da će država, kao zaštitnica općih interesesa, a time i interesa kapitala, činiti sve moguće da kapital ne bude ono što je bio prije. Sredstvo, kojim se je poslužila manjina za izrabljivanje većine.

Ništa manje država imala bi da se ozbiljno pozabavi i sa pitanjem kartela, koji upravo idu za tim, da paralizuju efekat zakonskih odredaba, u cilju onemogućenja visokih profitâ. Politika vještačkog podizanja cijena u formi stvaranja kartela, predstavlja pravi atentat za interese privredne cjeline. Karteli cementa n. pr. onemogućuju onu gradevnu djelatnost, koja je kao takova predstavljala izuzetak u općoj privrednoj depresiji. I danas kad ustajemo protiv tezauriranja novca, i kad znamo da jedan od prirodnih kanala kroz koje tezaurirani novac sam po sebi počinje se vratiti, je privrednu djelatnost, potrebno da gradevna djelatnost ojača. Zato Kr. Vlada učiniti će dobro kad se bude borila protiv svih mogućih kartela. Koliko protiv onih, koji poskupljuju cijene gradevnom materijalu, jednako i protiv onih, koji idu za poskupljenjem životnih namirnica. Čekati od kapitala da se opameti, da se odreče onoga što je do sada činio, to bi značilo gajiti pogibeljne iluzije. Država je stoga pozvana, da intervenira u ovoj džinovskoj borbi i da svoj autoritet upotrebi na to, da već jednom prestane izrabljivanje društva i čovječanstva po kapitalu.

Miroslav Kecskemeti.

Nosite Peko cipele

Jer su fine, otmjene, dobre i jeftine.
U svim fazonama i svim brojevima
uvijek na zalihi.

ŠIBENIK
Kralja Tomislava

SPLIT
Marulićeva 7.

Ne selite u USA

Iseljenički komesarijat u Zagrebujavlja: Naša predstavnistva u U. S. A. javljaju, da bi bilo najbolje, da se privremeno obustavi svaka emigracija u Savezne Države. I ako je naša kvota vrlo malena to i onaj mali broj koji bi došao, naišao bi na velike poteškoće i ogromna bi većina gorko stradala i kroz kratko doba pala na teret javne dobrotvornosti ako u Americi nema rodbine, koja je imućna, i koja bi se mogla i htjela za njih starati kroz dulje vrijeme, dok bi mogli naći bilo kakove zarade. Novodošljake nitko neće da uzimlje na posao, jer milioni urodenih i naturalizovanih Amerikanaca, nemogu da dobiju posla. Ako se igdje pokaže koje ispravnjeno mjesto, odmah se nade na stotine molitelja. Da se dobije posao običnog radnika, treba danas jakih veza i protekcije.

Jednako ne mogu nikako dobiti posla oni povratnici, koji su prije bili u USA, pa otišli kući i vratili se opet u Sjedinjene Države nakon izbjivanja od godine dana i više. Oni se obraćaju već nakon mjesec dva našem Iseljeničkom Izaslanstvu i Konzulatima da bi ih vratili kući.

Iseljeničko Izaslanstvo u New-Yorku savjetuje i starim roditeljima, da nikako ne putuju svoj djeci u Ameriku. Stari se ljudi ne mogu snaći u novim prilikama niti se mogu složiti sa djecom i njihovim načinom života, te su samo izvor nesreće i nesloge za čitavu familiju. Ako imaju čime, vraćaju se skoro natrag u domovinu, ali najčešće je da ih djeca napuste, pa siromasi starci obijaju tude pragove, da se ispmognu i uzmognu vratiti natrag, gdje nemaju više često ni doma, ni ičesa, jer su sve prodali prije odlaska u Ameriku.

Tumačenje zakona o zaštiti seljaka

Izdano je obavještenje o svrsi zakona o zaštiti seljaka, naime da je spomenutom zakonu svrha da regulira izvjesne kreditne odnose u zemlji. To je u prvom redu tražio oslabljeni položaj našeg zemljoradnika kako bi ga se zaštitilo kroz izvjesni rok od dražbe njegova posjeda i pretjerani kamata. S druge strane da se pojedini novčani zavodi, iako aktivni, koji su došli u težak položaj jer se od njih zahtjevalo nemoguće, naime da od ulagača primljeni i u privrednu plasirani novac bezodvlačno vrate ulagačima, zaštite od šteta koje mogu time nastati i da se uspostave poremećeni novčani odnosi i omogući rad novčanim zavodima.

Upisujte se u „Jadransku Stražu“

„Preko Atlantika do Pacifika“

Don Ante Politeo i Dr. Ante Tresić-Pavičić

III.

Osim „Glas Naroda“, izlazili su u to vrijeme u New-Yorku srpski „New-York Vesnik“ (ured. prof. Tomanović) i tjednik Franka Zottia „Narodni List“. U Allegheny „Napredak“ (ured. Skrivančić) organ N. Hrv. Zajednice. U Chicagu „Chicago Sloboda“ (ured. Polić). U Seattle „Sloboda“. U San Francisko „Hrvatska Sloga“, potla „Jadran“.

Srpski „New Yorski Vesnik“ je pri koncu god. 1897 donio članak pod naslovom „Naša Dika“ i priopćio vlastoručno pismo biskupa J. J. Strossmayera; a to da me obraui protiv napadaja Zottilevog „Narodnog Lista“ kojemu sam pokvario bio račune prigodom pokretanja „Hrvatske Kolonizacije“, na čelu koje bježi začasni pretsjednik Ivan Ljubić, osnivač i aktivan pretsjednik N. Hrv. Zajednice.

U ono doba „Narodni List“ izlazio sedmično. Ja sam bio tajnikom i novinarskim izvjestiteljem rečene Kolonizacije. Priobčio se njen Program u svim našim listovima u Americi i u nekojim u Zagrebu. Izdali su se letaci i upisnine od 1 dolara. Utjeralo se na hiljadu. Nu kad sam otkrio nepoštene namjere glavnog Odbora, dadow ostavku, javno raskrinkajući te narodne gule i že, te spasio 10.000 (deset hiljada) obitelji od sigurne propasti. „Glas Naroda“ New-York i „Hrvatska Sloga“ San Francisco su mi otvorile stupe. Cijele stranice su obuzimali moji članci na obranu hiljada i hiljada hrvatskih seljaka i radnika, koji bi bili strada, a Frank Zotti, Ivan Ljubić, Kuharić „and company“ podijelili svoticu miliona dolara. U tom rodoljubnom poslu su mi pomogli najviše rečeni Frank Šekser i Dr. Juraj Sladočić, advokat u New-Yorku.

Naravno da ta prokleta „Banda“: zlogasni Frank Zotti, Ivan Ljubić i nekoji članovi glavnog Odbora N. Hrv. Zajednice morala je strašno graknuti. Stoga podigoše hajku na me, bacajući se blatom na krvca njihove katastrofe.

— Prijeg nego počnem konkretno krovitati stranice iz knjige „Preko Atlantika“, vrijedno je da upoznam javnost s jednim slučajem, što se zbio u Zagrebu, a koji

karakterizuje generično mentalitet i etične osobine glavnih vodja našeg naroda u Sjedinjenim Državama.

Netom je u blagajnu ušlo dovoljno dolara, famozni kolonizatori Odbor posla Ivana Ljubića u Evropu, t. j. ravno u Zagreb sa svim punomoćima. Imao je nalog da zainteresuje „hrvatsku“ vladu u smjeru ostvarenja njihovog programa, t. j. da se preko novina i agenata, uvede u kolo te kolonizacije do 10.000 (deset hiljada) obitelji. Tada je u Hrvatskoj vedro i oblačlo krvnik Kuen-Hedervary Ljubića, dvaput presjednika i N. Hrv. Zaj. i Hrv. Kolonizacije, Ban primi pompozno. Poslije audiencije, ambiciozni Ljubić, sa zlatnim štapom, velikim briljantom na prstu i sa krunom na kravati, okićenom dijamantima izveze se sa Hedervaryjem kao njegov gost preko grada.

Suvišan je svaki koment. Ali je Ljubić u svojoj ambiciji, inače čestit i vrlo zaslužan za narod, nasjeo savjetima i prilavoj taktici Franka Zottia, tog najvećeg pljačkaša hrvatskih radnika, radi koga je propakalo u Americi i u kraju na hiljadu majki.

Ali ču od ovom važnom predmetu kašnje potanje, pošto zainteresovani u Alleghenu su ga namjerno zabašurili i bacili u zaborav, da si spase glavu, da uz mogu i dalje sisati krv hrvatskom narodu u Americi i u (kako se kaže) stromu kraju.

— Vraćam se sada na moj predmet. Pitam Tresića jeli moguće da ti koji si došao kašnje u Ameriku, te si obišao tolike gradove, sela, tvornice i rudokope, gdje živu naši ljudi, nijesi ipak naišao na ikoga koji bi ti bio barem spomenuo ovaku moju socijalnu akciju za spas i dobrobit hrvatskih radnika i seljaka, izvršenu 9. i 8 godina prije tvog dolaska?

Čudnovato da nisi ni riječi čuo o mojoj glasovitoj polemici prigodom rečenog kolonizatorskog pokreta!

Ipak su sve hrvatske i srpske novine u U. S. A. o tom pisale, i Don Ante bježi Junak dana od Atlantika do Pacifika.

Osim spomenutih novina „Glas Naroda“, „Hrvatska Sloga“ i „Newyorski Vesnik“, takodjer u Allegheny „Napredak“, u Chicagu „Chicago Sloboda“, u kojem si

gradu ti najviše boravio, konferencija izrekao; gdje si tada (1906.) jedva smetnuo dovoljno dolara za povratak u Evropu, sve te novine mnogo su toga pisale, u početku protiv mene, potla odobravali moj energični istup za dobro naroda.

„Hrvatska Sloga“ takodjer je tiskala vlastoručno pismo Biskupa Strossmayera, s čime sam ušutkao svakoga.

Pa ni Dr. Lauš, župnik sv. Nikole, Allegheny, tvrđi hodža i veliki dobročinitelj, koji te je spašao od stradanja; ni pošteni P. Pavlinac, ni Zdravko Muzina, ni J. Mrehnić, ni Dr. Milan Kovačević. Nit u Chicago Dr. Ante Blankini — najčestitiji hrvat u Americi — ni tvoj miljenik Sirovatka, ni tvoj toliko hvaljeni Ante Randić, o kojima si onako užitno i uvijeno pisao; što me najviše čudi da ni Juraj Mamek i A. Janković, bariton Andro Kozmy (Kuzmić), pa nebrojni znanci u San Francisco Dr. Jurkovacki, Piskulić itd. nisu nikad tebi riječi pregovorili o mojim preko Amerike poznatim i za narod važnim pothvatima, prama kojim tvoje konferencije i pjesme, osobito tvoja poznata „djela“ u Zagrebu i u zemljama gube polak vrijednosti.

Tako Tresić, da podrži pašaluk tih gulikoža u glavnom Odboru N. Hrv. Zajednice, zamoljen, napisao članak u prilog Zajednice.

Kad se je jedinstvo N. Hrv. Zajednice počelo kolebatи, pače već bilo rasklimalo, te mnogi odsjeci države Illinois, naročito u gradu Chicagu, izlidoše iz Zajednice, velikodušni i vrli „patriota“ Dr. Ante Tresić-Pavičić priskoči im zgodno u pomoć.

Evo šta on sam piše o tome u svojoj knjizi „Preko Atlantika“ na str. 76:

„Kad sam po drugi put bio u Allegheny, to jest na povratku u Evropu, zamolio me, da im napišem jedan članak u prilog Zajednici, da otklonim, ako je moguće raspanuće. Ja to učinih, premda nisam imao baš osobitih razloga, da budem zahvalan Alleghenskim vodjama (nijesu mu dovoljno dolara usuli u torbu, moja opaska) jer sam bio uvjeren, da će raspanuće biti štetno, jer preuranjeno. Članak je izšao najprije u Škrivančevom „Napretku“, pa u „Zajedničaru“.

(nastavlja se)

Don A. Politeo.

Ferenc He czez.

Janko polazi pravim putem

VI.

Oborivši oči pozlaćeni štop bila je prva stvar, koju ugleda. Gde bježi? Mesto mu je bilo potpuno nepoznato. Ležao je na nekoj velikoj i mekoj postelji, i mnogo ga boljahu ruke, — skoro čitave povezane. Ugleda pred sobom majku na koljenima, a opazi i neku drugu staru gospođu. . . .

Najednom se spomenu svega što se zabilo. Zatvori oči i počne misiti kakvu bi čudnu ispriku mogao naći, da se izvuče iz neprilike.

Iz susedne sobe dopiraše buka glasnog razgovora. Bježi to bučni razgovor između dvojice ljudi, od kojih je jedan bio otac Jankov (on mu prepozna odmah glas). Ali tko bježi onaj drugi čovek?

— Nečuvenc! — skoro vikaše nepoznati glas. — Ne bi čovek verovao, da je jedan dečak od deset godina bio sposo-

ban da to uradi. Vrtlareva kći pripovedila nam je sve . . . Igrahu se u perivoju, kada opaziše da kroz prozor potkrovila sulkja dim. Hteloše obavestiti poslugu, ali kako ne nadje nikoga, potrašaše gore. Potkrovje je već čitavo bilo u plamenu! Hrabro se dečak obori na vatru i uguši je! Koliko junaštva, koliko li odlučnosti! I koliko bi se ljudi moglo na nj ugledati. Zapalilo mu se odelo, opekle ruke, ali ništa zato: on prestade samo kada je pobedio! Sada znamo uzrok požaru: jedna greda nalazila se iz dlanjaka, jedna iskra, i — gotovo . . .

— Mariska je pametna devojčica! — pomisli Janko sam sobom.

— Sada znam kako da se vladam. — I odmah se pridigne i sedne na krevet, smeškujući se mami. A majka mu uze ruku i poljubi je jecajući.

Toga časa uđe u sobu otac sa nepoznatim čovekom.

— Eto nam Jankal — reče otac sa nekom svečanom nježnošću.

A zatim, okrenuvši se dečaku, doda:

— Ovo je gospodin grof, koji kaže da si se podnio vrlo dobro . . .

— Dragi moj mlađi prijatelju, — reče grof, — daj mi tvoju ručku, koju hoću da stisnem ne kao ruku jednog deteta, nego kao ruku hrabrog čoveka, koji je zaslужio naše poštovanje! Jer te ja poštujem mnogo, veoma mnogo!

— S'ne moj, — reče otac, — nemoj nikada zaboraviti što ti reče gospodin grof. Možeš celog života biti ponosan radi tih reči, jer nikada nisu bile rečene jednom detetu kao što si ti.

I rekavši to sagnu se da poljubi sinčića, koji se oseti blaženim i ponosnim.

I majka i stara grofica poljubiše Janka.

Zatim dečaka odnesu kući. Ostaviše ga u krevetu preko celog dana. Sutradan mu dopustiše da izide iz sobe. Još je imao zavezane ruke: i u te ruke gledaše svet sa dobroćudnim sažaljenjem. Sam Janko gledaše ih sa nekim ponosom. . . .

Opaska. Zašto Tresić-Pavičić ne odgovara? Da je on pravi učenjak i veliki pjesnik kako ga nekoji prikazuju; dakle pjesnička duša i genijalan stvaratelj, umjesto što je stihotvorac, t. j. majstor tehnike stiha i studenih oblika bez originalnosti; on bi sigurno znao, da svaki visoki um uvijek bijaše širokogrudan, te u srce svoje primao one, koji se diču imenom čovjeka. Bio bi on ponosan na sama sebe, kad bi u srcu gojio osjećaj duboke ljubavi u svom odnosu prama bližnjemu.

Ali ponos, čast i borbenost kako se u njemu ispoljuju, to su riječi bez značaja. Njegova je individualnost asocijalna, izolirana, te ne shvaća da osjećaj osobnosti, da vjera u svoj vlastiti genij su ljudstvo, koju treba izlijeti. Tresić jest jedan „superhom“! A sime takvih će duh vremena iskoreniti.

„Ja mrzim, piše Salamun o mudrosti, na ponositost i na oholost i na zli put i na usta opaka“.

(Priča Salam. gl. 8, 13.)

Naši dopisi

Krapanj

22. IV. BOGATI LOV RIBE. Ribarska družina Krste Tanfara Vicina i Frane Milutina pok. Grga, uhvatila je danas na „pošti“ zvana „Gusterna“ 192 komada tunja i oko 6.000 komada rumba, što po prilici iznosi oko 10.000 kg. ribe. Druga ribarska družina Krste Milutina pok. Nikole i Frane Tanfare Lovrina, uhvatila je oko 1500 komada rumba, što iznosi oko 2000 kg. ribe. Ovako mnoštvo ribe nijesu naši ribari odavna uhvatili. Bilo je već i vrijeme, da nešto obilatije ulove, jer im je lovina išla lože a troškova su imali dosta. S D.

Oklaj

20. IV. NAŠE NEVOLJE I POTREBE. Kriza je kod nas akutna i nesnošljiva. Kako je poznato, uslijed suše, propala je sva žetva dok ono malo vina što ga imamo, pored svega toga što je najbolje vrsti, nažalost ne može se ni prodati, ni darovati. Težak nikako ne može da dođe do novca, pa je pravo čudo što je živ i da nije umrao od gladi. Nastojanjem Crvenog krsta, primili smo još po Božiću, 2000 kg. kukuruza za siromašnije. Bilo bi dobro da nas se Crveni krst opet sjeti. Vlada nam je poslala 4 vagona pšenice, koju je narod odradio na tučaniku kamenu. Zahvaljujući zauzimanjem našeg načelnika g.

Otat je vodio sa sobom Janka skoro, da tako rečemo, i u zvanične posete, sa izgovorom, da hoće uvek da pazi na sinčića, jer da mu je bila potrebna pažnja, a uistinu samo da bi svi videli one zavoje. I doista svak je smatrao za dužnost svoju da pomiluje detetove obaze, da ga zauzavi na ulici... Župnik pak sa suzama u očima održa mu mali lepi govor.

Dogodi se, da je trebalo ići u vino-grad. Povedoše i Janka i skoro skoro, da ga nisu još uvek ruke boljele, otac bi mu bio dozvolio da kočijaši.

Graf ih poseti tri dana posle. I bijaše donio lepa mala kolica sa upregnutim konjićem kao dar svom štićeniku. Ovaj je gospodin silno zavoleo Janka. Kako celu život bijaše posvetio obožavanju smelosti, sada se smatraše sretnim što je našao čobu prema kojoj može da iskaže svoju osobitu ljubav, tim više što je ta smelost bila utelovljena u jednom detetu. Izjavljuje da za slična dela nije sposobno nego jedno mađarsko dete i da je čin sam po

Koste Čorića, primili smo 7 vagona kukuruza, koji su imućniji općinari primili za gotov novac, a 5 vagona kukuruza, koje je općina na svoj račun dobila, dato je narodu na otplatu, na godinu dana. Apelujemo na kr. Vladu, da bi nam poslala

još koji vagon pšenice da je narod odradi. Isto tako molimo gosp. načelnika da se zauzme da bi općina dobila sumpor i galicu, pošto narod, uslijed oskudice novca ne može da ju nabavi a zeman za prskanje već je nastupio.

Prominjanac

GRADSKA KRONIKA

SIMO VULINOVIC-ZLATAN

Apsol. veterine.

Još nijesu zazelenili svježi humci nad grobovima rano sahranjenih i oplakanih drugova naših; još ni suze, koje smo prolijili nad humcima njihovim, presušile nijesu; još ni jeka, što ponavlja bolni jecaj, utisala nije — a evo se opet, nenadano i naglo, među redovima našim, pojavit će avet smrti, i svojim hudim plaštem prekrilila jednog od najmilijih, jednog od najvoljenijih. Nesmiljena njena kosa, zahvatila je našeg dobrog i dragog Simu, baš u momentu, kad je imao da ispunjava nade svojih milih roditelja; u momentu, kad je imao da se osposobi u svojim pregaranjima i posveti cilju kojem je težio. Njegova smrt izgleda nam kao san; mi u nju ne vjerujemo, jer pod dojmom krute zbilje još jače iskravaju pred nama slike njegove omiljene i vesele pojave; još jače nam bruji zvuk njegova glasa i pjesme, kojom nam je znao i u najtmurnijim časovima da razgoni teške misli i razvedruje duše.

Blagopok. Simo bio je prava duša od čovjeka. Uvijek veseo i nasmijan, znao je on da svojim nemetljivim držanjem stekne velike simpatije u redovima naših studenata. Kao vatreni sportaš okuplja je oko sebe uviđek brojne omladince, kojima je po čitave satove davao upute o radu na sportskom polju. Plivačka sekcija P. Š. „Krke“, J. Š. K. „Jadran“, plod su njegovih nastojanja. Koliko li smo se radovali, kad nam je obećao da će u našem listu preuzeti športsku rubriku. Upravo se je tada starao da naš nogometni klub dobije svoje igralište. Pričao nam je dugo o tome. Nego, eto, neumitna sudba, htjela je da njegova neumorna ruka odjednom

sebi dovoljno jamstvo za budućnost mađarskog naroda...

Raspita se za nauku....

A kod tog pitanja otac pokuša da smeškem sakrije zabunu.... Ohrabri se i prizna, da je Janko bio bačen iz dva predmeta i da mora opetovati godinu. Ali te dvije ništice Jankove upravo raspoložiće grofa.

— Pa to je krasan dečak! — reče. — Razume se da jedan dečak sa čeličnim karakterom kao što je njegov, sa onim njegovim osećajem nezavisnosti, ne može da podnosi školska cepidlačenja!

I hajde da priča kako je i on mnogo puta bio izbačen iz zavoda. Grofovovo dobro raspoloženje postade još i jače, kad i otac Jankov prizna, da je bio par puta „udaljen“ iz škole....

Napokon se složiše: da su samostalni odlučni dečaci u glavnom slabu učenici, dok su oni prvi u školi, — i ovde sa kakvom iznimkom, — skoro svi podmukli i mlitavi, na svaki način bez karaktera!

GRADSKA KRONIKA

klone, i da ga za uvijek istrgne iz redova naših, baš u času kad smo ga najviše trebali.

Našeg dragog Sime više nema među nama! Izmiču nam, jedan po jedan, najbolje i najotpornije snage naše.

Neka mu je vječni pokoj, a teško ucviljenoj obitelji i rodbini naše iskreno sačešće.

Program svečane komemoracije Zrinskog i Frankopana. Sokolsko društvo i Jugoslovenska matica u Šibeniku priređuju dne 1. maja svečanu komemoraciju prigodom 261 obljetnice herojske pogibije Petra Zrinskog i Krste Frankopana. Tom prigodom održaće se zadušnice na staroslavenskom jeziku u 9 sati prije podne u crkvi sv. Jakova. U 11 i po sati svečano pomen slovo koje će održati g.g. Prof. J. Gršković i Prof. J. Batinica u gradskom kazalištu. U 12 sati Sokolska glazba priređuje koncerat na Poljani Kralja Petra.

Red Bogosluženja kroz strasnu i svijetu sedmicu: 1. Cvjeti: Večernja na Lazarevu subotu u 7 sati, jutrenje na Cvjeti u 6 sati prije podne, liturgija arhijerejska u 9 sati, jutrenja vel. ponedeljka u 7 s. u večer. — 2. Veliki ponedjeljak: Predeošvećena liturgija u 9 sati, jutrenja vel. utorka u 7 s. večer. — 3. Veliki utorak: Predeošvećena liturgija u 8 sati, jutrenja vel. srijede u 7 s. večer. — 4. Velika srijeda: Predeošvećena liturgija u 8 sati, jutrenja vel. četvrtka u 7 s. večer. — 5. Veliki četvrtak: Vasiljeva liturgija u 10 s., jutrenja sa 12 evandelja u 7 s. večer. — 6. Veliki petak: Carski časovi u 9 sati, večernja sa propovjedi u 4 s. popodne, jutrenja sa statijama u 7 s. večer. — 7. Velika subota: Vasiljeva liturgija u 11 sati.

1. Uskrs: Litija i jutrenja u 3 sata

VII.

Najednom, dakle, Janko bijaše osvojio sva srca, i on se topio od sreće. Od jedne ništice, od poniženog deteta, postade slobodan čovek! I svrši, da je napokon i Janko verovao, da je izvršio veliko i plemenito delo u grofovom potkrovilju. A činjenica, da je on bio palikuća, i mnoge druge stvari, bijahu potisnute u potpunu tamu od onoga, što je kasnije nadošlo. Pomiri se sa braćom, koji osetiše neku naklonost prama Janku, blagodareći onim kolicima sa konjićem. I Janko im pokaza kako se može nježno voliti, i ako sa neke visine, igrajući kroz to ulogu zaštitnika nemoćnih....

Treba bez sumnje zahvaliti uticajnom zalaganju grofovom, da je dečaku bilo dozvoljeno polagati popravni ispit: ali bijaše isključivo dečakova zasluga, da je za Božić mogao doneti onako sjajnu svedodžbu A otac, pročitavši je, s uverenjem reče:

— Ala su ovi profesori čudan svet

arhijerejska liturgija u 9 sati, večernja u 9 s. popodne. — 2. *Svjetli ponedjeljak*: (u Varošu) Jutrenja u 6 sati, zlatoustova liturgija u 10 sati, večernja u 6 s. večer. — 3. *Svjetli utorak*: Jutrnja u 6 sati, zlatoustova liturgija u 10 sati.

U Šibeniku, 22 aprila 1932. Upravitelj Srpske Pravoslavne Parohije: Arhijerejski namjenik: Protoj. Krstanović.

Glavna godišnja skupština Udruženja Industrijalaca i Obrtnika za sjev. Dalmaciju. U nedjelju prije podne održana je redovita glavna godišnja skupština ovoga udruženja. Prezgodnjeg prethodnog predsjednika g. Kulić pošto je ustanovio dovoljan broj članova, otvara skupštinu, pozdravlja delegata T. O. K. iz Splita, duogodisnjeg prezreda g. Miloša Šupuka, te vladinog povjerenika g. Štrkala. Komemorira i uspomenu preminulog člana blagopok. Ivana Ercega. Zatim se osvrće na teške ekonomskе prilike u svijetu i na korake koje je Udruženje poduzelo da bi se ove nevolje ublažile. Osvrće se na novi Zakon o radnjama, na osnovu kojeg ima da se provede likvidacija ovog Udruženja i podijela društvene imovine, te pristupi osnutku Prinudnog udruženja trgovaca za srez Šibenik.

Poslije iscrpnog izvještaja tajnika g. Žaje i blagajnika g. Čiċina Šaina, prelazi se na 4 tačku dnevnog reda: Rasplast Udruženja i podjela društvene imovine. Prihvata se jednoglasno predlog raspusta Udruženja te je odlučeno da iz društvene gotovine od Din. 27.769.24, dade Trgovačkoj školi za pomoći siromašnim dacima 2.769 din., a ostalih 25.000 Din. da se preda proporcionalno novoosnovanom trgovackom udruženju i Prinudnom udruženju zanatlija kad se ono bude osnovalo. Prima se predlog da se osnuje Prinudno udruženje trgovaca za srez Šibenik, a u osnivački odbor ušla su: gg. Kulić Vladimir, Triva Dimitrije, Žaja Ivo, Čiċin Šain Ivan, Gribišić Frano, Lušić Andrija i A. Meznarić. Zatim se prelazi na eventualne predloge. Prezgodnjeg čita brzojav načelnika Tijesna Paškalina, kojim moli moratorij za trgovce i zanatlije, koji su u teškim ekonomskim prilikama obziroma na današnji zak. o zaštiti seljaka.

Prezgodnjik potom zahvaljuje prisutnima na odazivu, preporučuje i nadalje solidnost u radu, pak zaključuje skupštinu.

Posljednji ispraćaj blagopok. Sime Vulinovića. U subotu poslije podne ispraćen je na vječno počivalište pok. Simo Vulinović-Zatan apsol. veterine. Koliko je za život bio voljen, najbolje se vidi po impozantnoj žalobnoj povorci u kojoj je uzelo učešće, osim drugova njegovih, i brojno gradanstvo. Sprovodu je prisustvovao Akademski klub, P. Š. K. „Krka“ i J. Š. Jadran. Poslije opijel, kojeg je obavio protoj. Krstanović, oprostio se je od pokojnika u ime Akademskog kluba g. B. Dulibić.

Provadjanje vodovoda do Dubrave. Uskoro će se započeti sa radovima oko produženja vodovodne cijevi do Dubrave. U tu svrhu prošlih dana boravio je u našem gradu jedan inžinjer banske Uprave, koji je u pratinji općinskog prisjednika g. Mate Karadžole i sreskog načelnika g. Aničina, obišao i proučio predjel kuda će se provesti vodovodna cijev. Ovi radovi, koji će stajati Din. 400.000 obaviti će se na račun Higijenskog zavoda u Splitu.

SOKOLSTVO

IZ ŽUPE ŠIBENIK-ZADAR. Sokolska ideja, počela je u zadnje vrijeme naglo da se širi, suština njezina usadila se duboko u srce našeg seljaštva, tog najčistijeg djela našeg naroda. Može se sa zadovoljstvom ustvrditi, da ova župa danas broji 22 sokolske čete sa oko 1400 pripadnika. Tim naše selo najbolje pokazuje, da je ideologija neumrlog Tyrša našla u njima dostoje sljedbenike. Zbor društvenih načelnika zaključio je, da se 28 juna, na Vidovdan, na Kosovom Polju održe natjecanja i javna vežba svih četa pripadnika ove župe. Sokoli će seljaci 28. juna odati dostoju počast palim žrtvama za naše ujedinjenje; oni će na Kosovu polju pokazati svoj rad, a četa pobjednica odnijeće kao nagradu prelazni dar ove župe (Sokolsku Zastavu. Mus.

IZ NAČELSTVA DRUŠTVA. Sazivljem prijavu svih vježbačkih kategorija za četvrtak 28. IV. u 8 sati navečer u prostorijama na poljani Kralja Petra. Pozivaju se sva braća i sestre da isto prisustvuju u potpunom broju. Zdravo.

Društveni načelnik: Ivo Protega s. r.

Električna trajna ondulacija
samo Din. 150.— Manikir-salon
za dame i gospodu.

Braća Laurić
Frizeri - Šibenik.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi 6 D'n. Svaka daljnja riječ 50 para.
— Za trošak poštarine plaća se posebno. —

IZNAMLUJUJE SE ODMAH sve prostorije kazališne gostione, prikladne za svaku vrst trgovine sa posebnom magazom. Informacije kod vlasnika g. Stipe Bodula - Šibenik.

PRODAJE SE DUĆAN sa cijelim inventarom, posao dobro upućen, u središtu grada. Za informacije obratiti se Upravi lista.

ŠKOLSLA GODINA JE PRI KRAJL. Talentiran učenik osmog razreda dava instrukcije uz minimalni honorar. Za upute obratiti se uredništvu.

PRODAJE SE KUĆA DVOKATNICA u centru grada: stanovi sa potpunim komforom, dvije prostrane duboke konobe, tri dvorišne prostorije, terase, praona, veliko dvorište, teren podesan za gradnju, ulaz kolima. Obratiti se Upravi lista (kuća fotografa Mattiazzli).

MALINOV SOK DIN. 14. uz pouzeće, bez embalaže, postavno ovdje svaku količinu šalje V. Tomić, Marenberg-Slovenija.

Medjunarodno otpremništvo

JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK (Dalmacija)

Gradjevna limarska radnja

Mitar Kukolj

PREUZIMA

gradjevne limarske radnje.

IZRADUJE

bakrene kotlove za kuhinje i pecivo rakije.

Solidna i brza radnja uz najumjerene cijene.

Novo otvorena mljekarna

ZDRAVLJAK

Mliječni buffet
u Šibeniku

u ulici Kralja Tomislava br. 47
kod crkve sv. Jakova.

Preporuča svježe kravljie, punomasno mlijeko, sve vrsti vlastitih i inozemnih mliječnih proizvoda uz vrlo solidne cijene.

Viktor Sosić

Šibenik (kod sv. Ivana)

Trgovina boja.

Uvjek na zalihi

Dobar engleski

„Copper Paint“

Trgovina koža i cipela

Aleksander Anweiller

Šibenik (ul. Kralja Tomislava 4)

Veliki izbor ručno radjenih cipela
Prima se naručbe po mjeri i bojadisanje
cipela raznim bojama.

Radnja solidna.

Cijene umjerene.

PRODAJA SVJEŽEG CVJEĆA

U svako doba godine. Solidna izradba nadgrobnih vjenaca, kao i vjenčanih i nadgrobnih buketa.

Unajmljujem i prodajem umjetničke vijence.

Zorić Stipe — Šibenik
Poljana Kralja Petra.